

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

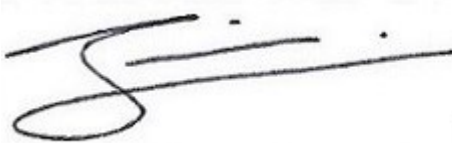
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Advies maatregelenpakket adviesraad sociaal domein	3317818		21 oktober 2021

Geachte heer/mevrouw,

In week 40 hebben wij van de adviesraad sociaal domein het advies ontvangen op het maatregelenpakket sociaal domein. Wij hebben richting de adviesraad een reactie geformuleerd op de verschillende adviezen. Ter informatie en ter voorbereiding op de politieke markt van 26 oktober ontvangt u hierbij het advies van de adviesraad en onze reactie.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 2

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer

Adviesraad Sociaal Domein Hengelo
T.a.v. de heer B. Rikhof

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Reactie advies maatregelenpakket	3317818		21 oktober 2021

Geachte heer Rikhof,

In week 40 hebben wij uw advies ontvangen op het maatregelenpakket Sociaal domein. Hartelijk dank voor de snelle reactie en de uitvoerige advisering. Met deze brief geven wij een reactie op uw advies. Wij volgen de volgorde van uw adviezen en lopen dit puntsgewijs langs.

Timing/informatievoorziening

→ *we adviseren om, anders dan we afspraken in het kader van de openbaarheid van adviezen, dit advies na verzending direct beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad.*

Wij hebben het advies op maandag 11 oktober naar de gemeenteraad gestuurd. Daarnaast geven wij met deze brief een inhoudelijke reactie op het advies. Deze reactie kan worden meegenomen bij de 2^e politieke markt over het maatregelenpakket van 26 oktober, en de behandeling van de beleidsbegroting op 10 november. Zoals u adviseert wijken wij hiermee af van de gebruikelijke reactie termijn - met de adviesraad is afgesproken om hier 4 weken voor uit te trekken - zodat dit kan worden betrokken bij de politieke markt van 26 oktober.

→ *we adviseren het college om onderliggende analyse, gegevens en evaluaties waarop deze maatregelen gebaseerd zijn toe te voegen aan de stukken en ons als adviesraad en de gemeenteraad de kans te geven om de overwegingen van het college om tot deze maatregelen te komen te kunnen navolgen.*

In voorbereiding op de besluitvorming hebben verschillende (informele) bijeenkomsten met raadsleden plaatsgevonden, waarbij de afwegingen, mogelijkheden en opbouw van de maatregelen zijn besproken. Hierbij is zorgvuldig te werk gegaan, waarbij het maatregelenpakket zoals nu opgenomen in de beleidsbegroting het voorlopige sluitstuk is. Graag gaan wij ook met jullie als adviesraad sociaal domein in gesprek, tot op heden lukte dit vanwege agenda technische redenen helaas niet. Dit zal desgewenst alsnog zo snel mogelijk worden ingepland.

Maatwerk

→ *we adviseren het college het leidende principe van maatwerk niet als uitzonderingsbepaling maar zoals bedoeld in de wet: als leidend principe in deze maatregelen te nemen.*

Maatwerk blijft het uitgangspunt. Onze insteek is daarbij wel dat maatwerk niet altijd volledig geïndiceerde zorg hoeft te zijn. Met het versterken van het voorliggend veld zetten wij in op goede ondersteuning voor een bredere groep, waardoor wij verwachten dat de druk op de maatwerkvoorzieningen afneemt. Door maatwerk op deze wijze te organiseren, handelen we zo effectief mogelijk om de zorg ook betaalbaar te houden.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Verantwoordelijkheden ten aanzien van inwoners met ondersteuningsvragen

→ we adviseren het college om in de maatregelen niet in te zetten op het opwerpen van drempels, beperken van mogelijkheden, maar uit te gaan van de vraag van die inwoner en professionals in staat te stellen daar een antwoord op te formuleren.

Wij zijn het met u eens dat de professional leidend aan zet moet zijn, dit willen we ook stimuleren door o.a. de brede vraagverheldering en de doorbraak methode. Het opwerpen van drempels en het beperken van de mogelijkheden is absoluut niet wat wij willen of beogen.

Wat wij ook willen gaan doen is de professional en de inwoners erop wijzen dat de ondersteuning op verschillende manieren kan worden ingericht. De vraag van de inwoner is altijd het uitgangspunt bij het zoeken naar oplossingen voor de ondersteuningsvraag. Dit neemt niet weg dat meer dan voorheen de nadruk ligt op zelfredzaamheid en normalisatie. Problemen en tegenslag horen ook bij het leven. Het uitgangspunt bij zorginzet blijft hierbij wel: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig.

→ We adviseren de impact op uitvoering en sturing niet op te pakken door "extra handjes" in te schakelen. We vragen om inzicht in de ontwikkeling van de organisatie sinds 2015 en de budgetten die daarmee gemoeid zijn.

Wij zijn het eens met uw advies, de inzet van 'extra handjes' is geen oplossing voor de opgave waar wij nu voor staan. Daarnaast lijkt het ons goed om met elkaar in gesprek te gaan over de ontwikkelingen sinds de decentralisaties van 2015. De relevante informatie is telkens opgenomen in de P&C-documenten en afzonderlijke rapportages, aan de hand van een gesprek kan dieper in worden gegaan op jullie vragen hierbij en de wijze waarop gehandeld is.

Waarop letten in de communicatie richting de Hengelose inwoners en hoe de last te beperken

→ we adviseren de tijd te nemen voor het zoeken naar de juiste maatregelen, zodat inwoners ook daadwerkelijk mee kunnen denken in oplossingen en bekeken kan worden welke uitwerking de maatregelen op groepen in de samenleving kan en zal hebben. Hoedt u voor daadkracht.

Wij realiseren ons zeker dat we zonder onze inwoners en partners de uitdaging waar het sociaal domein ons voor stelt niet tot een goede aanpak kunnen brengen. Daarom is het belangrijk om samen op te trekken met onze inwoners en partners.

Met deze maatregelen wordt een richting gegeven hoe we deze transformatie vorm kunnen geven binnen de afgesproken kaders. De komende maanden wordt ingezet op communicatie met inwoners over de komende maatregelen en wat dit voor hen betekent. Afstemming met de inwoners over individuele situaties vindt natuurlijk ook plaats in het gesprek dat ze hebben met de consulent in het kader van het herindiceren.

→ om te zorgen dat de consequenties van de maatregelen voor inwoners in beeld zijn is het aan te raden de schade die de maatregelen kunnen veroorzaken goed in beeld te brengen en schadebeperkende maatregelen toe te voegen aan het pakket.

Het is inderdaad belangrijk om goed te monitoren wat de mogelijke (onverwachte) gevolgen zijn van de maatregelen. Er wordt daarom ook sterk ingezet op het beter in beeld hebben van de impact door middel van maandelijkse rapportages en dashboards. Waar nodig zal ook worden bijgestuurd of ingegrepen, als de consequenties niet in verhouding staan tot de bedoeling van de maatregelen. Het belang van onze inwoners staat voorop. Degene die zorg nodig hebben zullen deze ook ontvangen.

→ we adviseren in notities aandacht te besteden aan de wijze waarop over inwoners wordt gesproken en te zorgen dat notities, ook waar ze over bezuinigingen gaan, uiting geven aan de wens van de gemeente om er te zijn voor haar inwoners

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Wij nemen onze (zorg) taak serieus en we willen voorkomen dat er iemand tussen wal en schip valt. Daarbij staan we met elkaar wel voor de opgave om het sociaal domein betaalbaar te houden, waardoor we nu keuzes moeten maken die ons daarbij gaan helpen. Dit betekent dat het niet meer vanzelfsprekend is dat we direct geïndiceerde zorg inzetten, maar dat we eerst gaan kijken naar andere mogelijkheden, alvorens over te gaan tot indiceren. Dit is een andere werkwijze dan inwoners nu van ons gewend zijn. Wij gaan er alles aan doen om onze inwoners hier goed in mee te nemen door helder te communiceren, in gesprek te gaan en de inwoners die in aanmerking komen voor herindicatie worden persoonlijk benaderd.

Voor de algemene communicatie is een communicatieplan in ontwikkeling, dit treedt in werking na besluitvorming over de beleidsbegroting.

Maatregelspecifieke opmerkingen

→ *we adviseren deze maatregel (naar een max 4 dagdelen-norm) te laten vervallen en vooral in te zetten op de inhoudelijke onderbouwing van aan te vragen hulp, vanuit een gezamenlijke opdracht om alleen te doen wat nodig is.*

Zoals aangegeven blijft het bieden van de ondersteuning die nodig is het uitgangspunt: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. Wij kenden al een normenkader (interventieprogramma 2018), maar onze ervaring is dat in de praktijk de verbinding tussen geïndiceerde zorg en voorliggende voorzieningen niet altijd tot stand kwam. Hierdoor nam het beroep op geïndiceerde zorg niet af. Wij willen hernieuwde aandacht geven aan het normenkader via het max kader, met daarbij ook zorg en aandacht voor mogelijke alternatieven in het voorliggend veld. Niet alle ondersteuning hoeft geïndiceerde zorg te zijn. Door het voorliggend veld te versterken, biedt dit mogelijkheden om bijvoorbeeld in de eigen wijk (een deel van de) ondersteuning te vinden die nodig is vanuit de ondersteuningsvraag.

→ *we adviseren de term inclusie uit het beleidsprogramma sociaal als leidend principe te nemen bij het vaststellen, bespreken en uitvoeren van maatregelen om het sociaal domein betaalbaar en beheersbaar te houden en in beleidsnotities die uitgangspunten ook helder te verantwoorden.*

Wij zijn het eens met dit advies. Het maatregelenpakket past binnen de kaders van ons beleidsprogramma, waar inclusie een belangrijk onderdeel is. Dit hebben we ook zo omschreven in de visie zoals beschreven in het beleidsprogramma:

De visie van Hengelo: In Hengelo willen we dat inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk een antwoord kunnen vinden op hun (hulp)vraag. Inwoners bepalen zelf wat nodig is en doen zoveel mogelijk zelf, met behulp van hun netwerk. Komen zij er zelf en met lichte ondersteuning toch niet uit? Dan krijgen zij professionele ondersteuning op maat, passend bij hun mogelijkheden en specifieke situatie.

→ *we adviseren de kern van de doorbraakmethode te implementeren in de maatregel en met de juiste aanpak en intenties uitvoering te geven. De betrokkenheid van uitvoerende professionals en de betrokken inwoners zijn hierbij essentieel.*

Dit advies omarmen wij, bij de doorbraakmethode is betrokkenheid van de professionals en inwoners die het betreft essentieel. De professionals worden geschoold in deze aanpak om zorg te dragen voor een goed begrip en uitvoering van de doorbraakmethode.

→ *we adviseren om deze maatregelen (uitbreiding schoolzorgondersteuners en ondersteuners bij huisartsen en de WMO-WLZ maatregel) met elkaar in lijn te brengen en in beide gevallen te werken naar een praktijk waarbij de verantwoordelijke partij de kosten draagt voor de zorg die verleend wordt, beseffende dat deze grenzen nooit helemaal scherp te trekken zijn.*

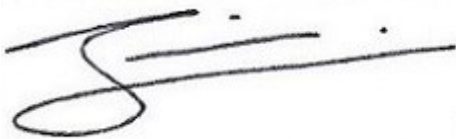
Ook dit advies omarmen wij. Op dit moment is al sprake van gemeentelijke regie met betrekking tot de schoolzorgondersteuners en ondersteuners bij de huisartsen. Met de voorgestelde maatregelen willen we dit dichterbij organiseren en zo de sturingsmogelijkheden m.b.t. de toegang

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

te verbeteren. Dit geldt ook voor de WMO-WLZ: door strakker in te zetten op de juiste zorg kunnen we ook beter in het gesprek met het CIZ en het zorgkantoor om de doorstroming naar de WLZ te bevorderen zodat de inwoners de zorg ontvangen waar ze recht op hebben, en ook de kosten zoveel mogelijk daar naar te leggen zoals de wet het bedoeld heeft.

Tot slot omvat het maatregelenpakket een gradatie in tijd. Sommige maatregelen worden zo snel mogelijk in gang gezet, andere vragen om meer uitwerking en tijd. Deze tijd nemen wij ook, juist om samen met de betrokken partners en inwoners in gesprek te gaan en – waar mogelijk – voor een goede overgang te zorgen. Graag gaan wij met de adviesraad sociaal domein in gesprek over het verloop van de uitvoering en de ervaringen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

College van Burgermeester en wethouders
Gemeente Hengelo

Ons kenmerk: 21 047

Hengelo, 5 oktober 2021

Betreft: Advies Maatregelenpakket

Geacht College,

De adviesraad heeft kennisgenomen van uw vraag om advies uit te brengen over het voorgenomen Maatregelenpakket. U wilt advies ontvangen over de uitvoering van de voorgenomen maatregelen ter beperking van de opgelopen kosten in het sociaal domein.

Ons advies is opgebouwd volgens de door u gestelde adviesvragen, waarbij we ons advies inleiden met wat algemene opmerkingen.

1. Algemene opmerkingen

a. Timing en informatievoorziening

Om te beginnen zijn wij als Adviesraad verrast en verwonderd over de timing en de haast van deze adviesvraag. Het probleem dat als aanleiding aangegeven wordt bestaat al langer. Wat is nu plotseling de urgentie dat deze maatregelen genomen moeten worden? Waarom wordt er niet meer tijd genomen en is er niet meer informatie, kentallen/data analyses beschikbaar om tot een zorgvuldig advies te komen? We wijzen in dit kader graag op de afspraken in hoofdstuk 4 van de [verordening Adviesraad en cliëntenraad](#). In dit kader maken we ons zorgen of het college voldoende tijd neemt en of de advisering van adviesraden en cliëntenraden op een goede manier een rol kan spelen in de besluitvorming met de gemeenteraad.

→ We adviseren om, anders dan we met het college afspraken in het kader van de [openbaarheid van adviezen](#), dit advies na verzending direct beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad.

b. Aanvullende informatie

Een voorbeeld van de noodzaak om over aanvullende informatie te beschikken is de situatie van multi-probleemsituaties. In de notitie wordt gesproken over 1,2% van de gezinnen die 30% van het budget besteden. Dat vraagt om een analyse van die 30%: komt dat hele bedrag nu in de vorm van hulp in die gezinnen terecht. En om hoeveel geld gaat het dan per persoon? En is het effectief? Welk deel van die 30% komt niet direct in gezinnen terecht maar wordt voor andere zaken aangewend (overleg over de situatie bijvoorbeeld).

Een ander voorbeeld is dat het ontbreekt aan inzicht hoe de maatregelen aan de bezuiniging bij gaat dragen. Vooral de maatregel waarbij het gaat om uitbreiding van de afdeling jeugd, uitbreiding van de schoolzorgondersteuners en huisartsondersteuners roepen vragen op waar dat tot een bezuiniging gaat leiden. Er is met deze vormen al ervaring opgedaan en we zijn benieuwd op basis van welke evaluatie en gegevens deze maatregelen tot bezuinigingen zullen gaan leiden.

→ *We adviseren het college om onderliggende analyse, gegevens en evaluaties waarop deze maatregelen gebaseerd zijn toe te voegen aan de stukken en ons als adviesraad en de gemeenteraad de kans te geven om de overwegingen van het college om tot deze maatregelen te komen te kunnen navolgen.*

c. Maatwerk

Het uitgangspunt in het sociaal domein is maatwerk. Wat de gemeente nu van plan lijkt, gaat ten koste van dat uitgangspunt vanuit de veronderstelling dat maatwerk kostbaar is. Maatwerk in de vorm van bijvoorbeeld een doorbraakmethode is waarschijnlijk vele malen goedkoper. Uitvoering van die doorbraakmethode is gefundeerd op maatwerk. Als adviesraad hechten we erg aan het uitgangspunt van die bedoeling van de transitiewetten: maatwerk en hebben dat ook als uitgangspunt van onze advisering vastgesteld (zie [uitgangspunten adviesraad](#)). Maatwerk komt weliswaar als uitzondering in sommige van de maatregelen terug, waar het een leidend principe zou horen te zijn.

→ *We adviseren het college het leidende principe van maatwerk niet als uitzonderingsbepaling maar zoals bedoeld in de wet: als leidend principe in deze maatregelen te nemen.*

d. Verantwoordelijkheden ten aanzien van inwoners met ondersteuningsvragen

De gemeente hoort de inwoners met ondersteuningsvragen te helpen. Middelen vanuit het Rijk zijn bedoeld voor inwoners zodat zij bij vragen of ondersteuningsbehoeften een beroep kunnen doen op ondersteuning en daar passende hulp bij kunnen krijgen. In de inrichting van het ondersteuningsaanbod in de gemeente Hengelo lijkt het er steeds meer op dat hulpvragen ontmoedigd wordt, er vooral geïnvesteerd wordt in drempels en toegang vanuit een overtuiging dat beheersing van die toestroom kostendrukkend werkt. In de afgelopen jaren zijn in de gemeente Hengelo de kosten opgelopen en zijn er maatregelen nodig. Het is bijzonder te merken dat de overtuiging dat die verandering zal komen vanuit de organisatie van toegang en de inrichting van hulp en dat niet die vooronderstelling ter discussie staat.

Als adviesraad wezen we herhaaldelijk op die vooronderstelling (recentelijk in [ons advies](#) op het beleidsprogramma sociaal 2021-2025) en zijn we van mening dat met dezelfde uitgangspunten geen nieuwe oplossingen te verwachten zijn. We worden daarin ook gesterkt

door onderzoek waaruit blijkt dat controle duur en vertrouwen beter is¹. Waar professionals in de gelegenheid gesteld worden om vroegtijdig, vanuit vertrouwen en op basis van vragen van inwoners snel te kunnen handelen is escalatie van problematiek te voorkomen. Daarvoor is het nodig dat bewoners het gevoel hebben dat ze hun vragen mogen stellen, hulp kunnen vragen en daarmee ook op weg geholpen worden. Beleid gericht op het ontmoedigen van inwoners zal op korte termijn misschien leiden tot daling in vragen, maar het risico op uitgestelde vragen en geëscaleerde en daardoor kostbare situaties is groot.

→ *We adviseren het college om in de maatregelen niet in te zetten op het opwerpen van drempels, beperken van mogelijkheden, maar uit te gaan van de vraag van die inwoner en professionals in staat te stellen daar een antwoord op te formuleren.*

e. Impact op de uitvoering en sturing

Hoewel we de inzichten delen dat het noodzakelijk is om ook de eigen organisatie en de inzet in uw eigen gemeentelijke apparaat ter discussie te stellen zijn we bezorgd over de manier waarop die plannen uitwerken. Zoals het er nu uitziet lijkt het er eerder op dat er meer tijd, energie en budget gaat zitten in het onderzoeken van de werkwijze de komende jaren. Middelen die daarvoor aangewend worden zijn niet gespecificeerd en ook de inverdieneffecten op het totale budget zijn niet benoemd.

Gezien de werkwijze de afgelopen jaren (toegenomen zorgvolume leidt tot het aannemen van extra handjes) kan gerust gesteld worden dat iedere kritische beschouwing, ieder nieuw project en iedere verandering ook leidde tot andere extra handjes. Het gemeentelijk apparaat in Hengelo houdt wat betreft de groei van het aantal medewerkers geen gelijke tred met de groei van het aantal inwoners. We beseffen ons dat er taken bijgekomen zijn, zeker sinds 2015, maar zijn wel benieuwd naar de kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de groei van met name het aantal medewerkers in het kader van de transitiewetten.

→ *We adviseren de impact op uitvoering en sturing niet op te pakken door “extra handjes” in te schakelen. We vragen om inzicht in de ontwikkeling van de organisatie sinds 2015 en de budgetten die daarmee gemoeid zijn.*

2. Waar op letten in de communicatie richting de Hengelose inwoners en hoe de last te beperken.

De adviesraad hecht er waarde aan dat de inwoners niet overvallen worden door de voorgenomen maatregelen. We denken dat het goed is om de inwoners van Hengelo te betrekken in uw plannen alvorens u overgaat tot actie.

Betrek inwoners bij de oplossingen voor de tekorten: zorg dat ze actief kunnen meedenken en zelf met suggesties kunnen komen. Wees duidelijk in de aard van de tekorten, wees eerlijk over de eigen rol in het ontstaan van de tekorten en zorg voor een gezamenlijke opdracht voor alle inwoners van Hengelo. Dit kan wat ons betreft de opmaat zijn voor een wezenlijke verandering in de gemeente: het kan de inwonersparticipatie bevorderen en Hengeloërs de ervaring bieden dat hun mening er werkelijk toe doet. Op die manier werkt het college aan de inclusie die zo prominent in het beleidsprogramma sociaal 2021-2025 genoemd staat. Zorg dat in de praktische uitvoering hiervan bestaande lokale groepen een

---

¹ Onderzoek naar een andere werkwijze in het Amsterdamse jeugdveld moest de kosten beperken. Een speciaal jeugdloket werd ingesteld om aanvragen te behandelen. [Het werkte averechts.](#)

rol hebben (wijkkracht, jeugdgezondheid, adviesraden, verenigingen, bewonerscommissies, etc) en biedt ruimte voor nieuwe groepen.

Zorg er te allen tijde voor dat van maatregelen die genomen worden de schade die ze aan kunnen richten in beeld is en gericht kan worden beperkt. Dit om zaken zoals de toeslagenaffaire, maar ook escalerende gezinssituaties te voorkomen.

→ *We adviseren de tijd te nemen voor het zoeken naar de juiste maatregelen, zodat inwoners ook daadwerkelijk mee kunnen denken in oplossingen en bekeken kan worden welke uitwerking de maatregelen op groepen in de samenleving kan en zal hebben.*

→ *Om te zorgen dat de consequenties van de maatregelen voor inwoners in beeld zijn is het aan te raden de schade die de maatregelen kunnen veroorzaken goed in beeld te brengen en schadebeperkende maatregelen toe te voegen aan het pakket.*

3. Maatregelspecifieke opmerkingen

- a. Aanpassing naar max 4 dagdelen norm: we zien risico's in de maatregel om van een norm van 4 dagdelen per week naar een max van 4 dagdelen per week te gaan. Uit de praktijk van werken met diagnose-behandel-combinaties weten we dat elke grens uitnodigt om precies tot die grens de hulp in te vullen. Daar waar met een normbedrag gestreefd wordt naar een gemiddelde (soms iets meer, soms iets minder) en dit ook uitnodigt om daarover het (inhoudelijke) gesprek te voeren zal dat bij een maximum niet langer gebeuren. Er zullen minder situaties komen waarbij minder dan de norm wordt gevraagd en de kwaliteit zal uiteindelijk te lijden onder zo'n financiële grens.

→ *We adviseren deze maatregel (naar een max 4 dagdelen-norm) te laten vervallen en vooral in te zetten op de inhoudelijke onderbouwing van aan te vragen hulp, vanuit een gezamenlijke opdracht om alleen te doen wat nodig is.*

- b. Inclusie: In algemeenheid ontbreekt het in het stuk aan een op het beleidsprogramma sociaal aangesloten visie op inclusie (zoals ook in onze reactie op het beleidsprogramma is beschreven). Juist nu, bij de grote tekorten is het de vraag of je de oplossing moet zoeken in beknootten en beperken met de kaasschaaf, of dat je die onderdelen van je beleidsprogramma de uitwerking moet geven die het verdient. Het voorbeeld van de dementerende meneer in de tekst is daarbij tekenend. De oplossing van de gemeente is een gesprek waarin de vrouw de opdracht krijgt om meer dagdelen dan nu de zorg weer her op te pakken, of haar man richting een verzorgingshuis te krijgen. Dat lijkt ons voor ambtenaren in kwestie ook een zeer lastige taak. Dit onderdeel uitwerkend vanuit inclusie kun je ook inzetten op een samenleving waarin inwoners, wijkcentra, sportverenigingen en supermarkten meegenomen worden in bv de campagne om dementie te herkennen en daarnaar te kunnen handelen (zie de reclames op dit moment). Alleen stellen dat meneer ook wel kan biljarten bij het buurtcafé helpt hem niet van zijn dementie af en als de barkeeper daar niet weet wat hij moet doen als meneer vanwege dementie hulp nodig heeft is die hele biljartclub een slecht idee. Inclusie vraagt dan om een integrale oplossing die op termijn ook echt geld kan opleveren, maar niet door de voorgestelde gesprekken door ambtenaren.

→ *we adviseren de term inclusie uit het beleidsprogramma sociaal als leidend principe te nemen bij het vaststellen, bespreken en uitvoeren van maatregelen om*

het sociaal domein betaalbaar en beheersbaar te houden en in beleidsnotities die uitgangspunten ook helder te verantwoorden.

- c. *Doorbraakbudget:* We kennen dit doorbraakbudget, maar niet in de bezuinigingsmethode zoals de gemeente dat in wil zetten. De doorbraakmethode wordt vooral ingezet vanuit de visie dat inwoners zelf goed weten wat er in hun situatie nodig is en daarmee zelf kunnen bijdragen aan het terugbrengen van onnodige hulpverleners en het voorkomen van onnodige procedures (WSNP, WLZ, etc). Dat basale vertrouwen in inwoners ligt ten grondslag aan de werkwijze van de doorbraakmethode, maar is geen uitgangspunt in deze maatregel. In de voorstelling van de gemeente is het vooral een zaak van de verschillende kolommen (jeugd, WMO, etc) om met elkaar tot doorbraken te komen. Die mogelijkheid is er nu al en zou niet afhankelijk moeten zijn van een methode die op verkeerde gronden wordt ingezet.
→ *we adviseren de kern van de doorbraakmethode te implementeren in de maatregel en met de juiste aanpak en intenties uitvoering te geven. De betrokkenheid van uitvoerende professionals en de betrokken inwoners zijn hierbij essentieel.*
- d. *Toonzetting in de notitie:* We storen ons in de notitie aan het wellicht onbedoelde, maar toch ervaren dedain waarmee over inwoners gesproken wordt die een hulpvraag hebben. Zoals al vaker is aangegeven is de cultuur waarin hulpvragen plaatsvindt een complex samenspel van vraag, aanbod, controle en vertrouwen. In de notitie wordt de verantwoordelijkheid voor de kostenstijging eenzijdig bij inwoners neergelegd en dienen zij “opgevoed” te worden tot bescheiden, nederig om gunsten vragende onderdanen. Ook de gemeente is onderdeel van dit complexe samenspel en zou de hand in eigen boezem mogen steken ten aanzien van de ontstane situatie. Inwoners als groep weg te zetten door hun hulpvragen doet ook geen recht aan de grote verschillen die er tussen verschillende groepen zit. Voor het overgrote deel van de mensen is er een natuurlijke drempel om hulp te vragen bij problemen en het onnodig verhogen van die drempel door in notities niet scherp te zijn op bewoordingen achten wij zeer onverstandig. We willen immers juist dat inwoners zich uitgenodigd voelen om hulp te vragen waar ze dat nodig hebben.
→ *we adviseren in de(ze) notitie(s) aandacht te besteden aan de wijze waarop over inwoners wordt gesproken en te zorgen dat notities, ook waar ze over bezuinigingen gaan, uiting geven aan de wens van de gemeente om er te zijn voor haar inwoners.*
- e. *Inconsistentie:* we merken een inconsistentie in de maatregelen: waar in geval van de WMO ervoor gekozen wordt om op de verantwoordelijkheden te beknootten en het gat tussen max 4 dagdelen per week (WMO) en 24 uur begeleiding (WLZ) niet langer als gemeente op te vullen neemt de gemeente naar het onderwijs wél die rol door de inzet van schoolzorgondersteuners. Die zouden immers ook in het kader van de middelen passend onderwijs kunnen worden bekostigd. Dat hoeft niet vanuit de jeugdwet.
→ *we adviseren om deze maatregelen met elkaar in lijn te brengen en in beide gevallen te werken naar een praktijk waarbij de verantwoordelijke partij de kosten draagt voor de zorg die verleend wordt, beseffende dat deze grenzen nooit helemaal scherp te trekken zijn.*

4. Slot en samenvatting van de adviezen

Dat het anders moet: snappen we. Daar zijn we het als adviesraad met het college over eens. Dat de route vanuit de oude opvattingen tot nieuwe oplossingen kan gaan leiden geloven we niet. Nieuwe oplossingen vragen om nieuwe aanpakken en de kiem daarvoor ligt bijvoorbeeld al in het beleidsprogramma Sociaal, maar ook in nota's als "met respect" en beleidstermen als "Inclusie" en "burgerperspectief". Zorgen dat bewoners onderdeel van de oplossing zijn (zoals bij de doorbraakmethode voorwaarde is) zijn een paar van die richtingen die de gemeente zelf al aangeeft en die we van harte ondersteunen.

Vooruitlopend op zo'n nieuwe werkwijze raden we aan met de gemeenteraad en brede betrokkenheid van inwoners van Hengelo goed te spreken over de wijze waarop dit proces gelopen moet worden. Besluitvorming en maatregelen kunnen dan op een geschikt moment een vanzelfsprekende uitkomst van die gesprekken zijn.

Hieronder de adviezen uit dit advies nog kort op een rij:

Timing/informatievoorziening

→ we adviseren om, anders dan we afspraken in het kader van de [openbaarheid van adviezen](#), dit advies na verzending direct beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad.

→ we adviseren het college om onderliggende analyse, gegevens en evaluaties waarop deze maatregelen gebaseerd zijn toe te voegen aan de stukken en ons als adviesraad en de gemeenteraad de kans te geven om de overwegingen van het college om tot deze maatregelen te komen te kunnen navolgen.

Maatwerk

→ we adviseren het college het leidende principe van maatwerk niet als uitzonderingsbepaling maar zoals bedoeld in de wet: als leidend principe in deze maatregelen te nemen.

Verantwoordelijkheden ten aanzien van inwoners met ondersteuningsvragen

→ we adviseren het college om in de maatregelen niet in te zetten op het opwerpen van drempels, beperken van mogelijkheden, maar uit te gaan van de vraag van die inwoner en professionals in staat te stellen daar een antwoord op te formuleren.

Waar op letten in de communicatie richting de Hengelose inwoners en hoe de last te beperken

→ we adviseren de tijd te nemen voor het zoeken naar de juiste maatregelen, zodat inwoners ook daadwerkelijk mee kunnen denken in oplossingen en bekeken kan worden welke uitwerking de maatregelen op groepen in de samenleving kan en zal hebben. Hoedt u voor daadkracht.

→ om te zorgen dat de consequenties van de maatregelen voor inwoners in beeld zijn is het aan te raden de schade die de maatregelen kunnen veroorzaken goed in beeld te brengen en schadebeperkende maatregelen toe te voegen aan het pakket.

→ we adviseren in notities aandacht te besteden aan de wijze waarop over inwoners wordt gesproken en te zorgen dat notities, ook waar ze over bezuinigingen gaan, uiting geven aan de wens van de gemeente om er te zijn voor haar inwoners

Maatregelspecifieke opmerkingen

→ we adviseren deze maatregel (naar een max 4 dagdelen-norm) te laten vervallen en vooral in te zetten op de inhoudelijke onderbouwing van aan te vragen hulp, vanuit een gezamenlijke opdracht om alleen te doen wat nodig is.

→ we adviseren de term inclusie uit het beleidsprogramma sociaal als leidend principe te nemen bij het vaststellen, bespreken en uitvoeren van maatregelen om het sociaal domein betaalbaar en beheersbaar te houden en in beleidsnotities die uitgangspunten ook helder te verantwoorden.

→ we adviseren de kern van de doorbraakmethode te implementeren in de maatregel en met de juiste aanpak en intenties uitvoering te geven. De betrokkenheid van uitvoerende professionals en de betrokken inwoners zijn hierbij essentieel.

→ we adviseren om deze maatregelen (uitbreiding schoolzorgondersteuners en ondersteuners bij huisartsen en de WMO-WLZ maatregel) met elkaar in lijn te brengen en in beide gevallen te werken naar een praktijk waarbij de verantwoordelijke partij de kosten draagt voor de zorg die verleend wordt, beseffende dat deze grenzen nooit helemaal scherp te trekken zijn.

Hopend u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Bram Rikhof,
Voorzitter adviesraad sociaal domein.